

Grozījumi Atlīdzības likumā

Satversmes tiesas 2017.gada 26.oktobra spriedums lietā
Nr.2016-31-01

Atlīdzības likuma 4.panta devītās daļas pirmais teikums un
6.¹ panta pirmā daļa tiek atzīta par neatbilstošu LR
Satversmes 83. un 107.pantam

4.pants

(9) Tiesneša mēnešalgu nosaka, to piesaistot valsts tiešās pārvaldes iestādes augsti kvalificēta jurista mēnešalgai ar attiecīgu koeficientu.

6.¹ pants

(1) Rajona (pilsētas) tiesas tiesneša mēnešalgu nosaka, to pielīdzinot valsts tiešās pārvaldes iestādes juridiskās struktūrvienības vadītāja mēnešalgas maksimālajam apmēram (12.grupa), 3.pielikums

Satversme

83.Tiesneši ir neatkarīgi un vienīgi likumam padoti

107.Ikvienam darbiniekam ir tiesības saņemt veiktajam darbam atbilstošu samaksu, kas nav mazāka par valsts noteikto minimumu, kā arī tiesības uz iknedēļas brīvdienām un ikgadēju apmaksātu atvaļinājumu.

Saskaņā ar ST spriedumu esošais tiesnešu atlīdzības regulējums nosaka tādu “darba samaksu, kuras absolūtā un attiecīgi arī faktiskā vērtība ir zemāka nekā amatpersonai, kuras mēnešalgai saskaņā ar apstrīdētajām normām tiesnešu mēnešalga ir piesaistīta”.

ST spriedumā uzdevums MK – sākot ar 2019.gada 1.janvāri paredzēt tādu tiesnešu darba samaksas sistēmu, kura nodrošina tiesnešu faktiskās vērtības saglabāšanu un finansiālo drošību atbilstoši tiesneša neatkarības principam.

Darba grupa

Tiesnešu atlīdzības sistēmas reformas piedāvājuma mērķi-

1. Noteikt tādu tiesneša mēnešalgu, lai tā atbilstu amata pienākumiem, sarežģītībai, atbildībai un statusam;
2. Paredzēt tādu tiesneša mēnešalgas indeksācijas mehānismu, kurš nodrošinātu tiesnešu finansiālās drošības prasības un ietvertu tās saglabāšanas mehānismu ilgtermiņā;

3. Indeksācijas mehānismu attiecināt arī uz citiem amatiem, kuru mēnešalga pašlaik saskaņā ar Atlīdzības likumu tiek noteikta, to piesaistot valstī strādājošo mēneša vidējās darba samaksas apmēram (turpmāk – vidējā alga tautsaimniecībā) vai attiecīgās nozares vidējās darba samaksas apmēram, tādējādi nodrošinot taisnīgumu un vienlīdzīgu pieeju visos varas atzaros.

Svarīgākās piedāvātās izmaiņas:

1. Lai nodrošinātu regulāru sistēmas pārskatīšanu un ieviesto izmaiņu efektivitātes novērtēšanu-

3.panta jauna daļa, nosakot, ka Ministru kabinets ne retāk kā reizi četros gados izvērtē valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku, kā arī tiesnešu un prokuroru atlīdzības sistēmu.

Tādējādi tiek pārvērtēta atlīdzības sistēma, nodrošinot sabalansētību starp valsts varas atzariem un ņemot vērā kopējo valsts ekonomisko attīstību.

2.Grozot Atlīdzības likuma 4.pantu, paredzēt mainīt mēnešalgas noteikšanas principu Saeimas ievēlētām, apstiprinātām un ieceltām amatpersonām, kā arī Saeimas un pašvaldību domju deputātiem.

Ja līdz šim pašvaldību domju deputātiem (kā arī pārējiem iepriekšminētiem) mēnešalgu ik gadu pārskatīja atbilstoši vidējai darba samaksai tautsaimniecībā, tad turpmāk pieaugums tiks saistīts ar kopējo valsts ekonomisko izaugsmi un noteikts, izmantojot formulu.

4.pants

Bāzes mēnešalgas apmēru nosaka šādi:

- 1)Saskaita CSP oficiālajā statistikas paziņojumā publicēto valstī strādājošo aizpagājušā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēra pieaugumu procentos pret iepriekšējo gadu ar aizpagājušā gada inflāciju procentos pret iepriekšējo gadu un attiecīgo summu dala ar divi;
- 2)Indeksē kārtējā gada bāzes mēnešalgu ar skaitli, kas iegūts saskaņā ar šīs daļas 1.punktu

Formula:

Inflācija (patēriņa cenu indekss (PCI) aizpagājušā gadā % + tautsaimniecībā nodarbināto mēneša vidējās bruto darba samaksas pieaugums aizpagājušajā gadā faktiskajās cenās %)/2

Šāds pieauguma princips tiks piemērots no 2020.gada, kas nozīmē, ka bāzes alga 2019.gadā atbilst vidējai bruto darba samaksai tautsaimniecībā 2017.gadā jeb 926 euro.

Atbilstoši FM sniegtajām prognozēm, ko publicē FM tīmekļa vietnē bāzes alga 2020.gadā=926 (bāzes alga 2019.gadā) x (inflācija (patēriņa cenu indekss (PCI) aizpagājušā gadā % + tautsaimniecībā nodarbināto mēneša vidējā bruto darba samaksas pieaugums aizpagājušā gada faktiskajās cenās %)/2 ((2,8%(PCI 2018.gadā)+ 8 (tautsaimniecībā nodarbināto mēneša vidējās bruto darba samaksas pieaugums faktiskajās cenās %)))/2=926+5,4%= 976,004

jeb 976,00 euro

Lai novērstu pārpratumus faktisko algu noteikšanā, tiek paredzēts, ka Valsts kanceleja nākamā gada bāzes mēnešalgas apmēru publicē Valsts kancelejas tīmekļvietnē līdz kārtējā gada 1.maijam.

Likumprojekts šobrīd izskatīšanā Saeimā pirmajam lasījumam. Tam plānots noteikt steidzamību (divi lasījumi).

Paldies par uzmanību!